

Twentse projecten winnen Ariëns Prijs voor Diaconie

In het Titus Brandsma Huis te Deventer reikte mgr. Hoogenboom op 25 oktober de Ariëns Prijs voor Diaconie (2.000 euro en een kunstwerk, foto rechts) uit aan de Caritas H. Geestparochie voor haar deelname aan het initiatief 'Kleurrijk in de Hof' Delden. Deze multiculturele markt is "een diaconaal initiatief dat naastenliefde tastbaar maakt, participeert in een lokale structuur met een opvallende activiteit, oecumenisch is opgezet en samenwerkt met veel organisaties in de regio," zo zei mgr. Hoogenboom tijdens de prijsuitreiking. In totaal waren 32 diaconale projecten uit het Aartsbisdom Utrecht genomineerd voor deze driejaarlijkse prijs.

In de gemeente Hof van Twente wonen mensen uit diverse culturen. Eén keer per jaar wordt het evenement 'Kleurrijk in de Hof' georganiseerd, waarbij geloofsgemeenschappen, verenigingen, stichtingen en organisaties uit de Hof activiteiten aanbieden op het gebied van sport, cultuur (muziek en dans) en eten. Hierdoor vinden ontmoetingen plaats waardoor mensen elkaar leren kennen. Vanaf het begin is de Parochiële Caritas Instelling (PCI) van de Heilige Geestparochie bij dit oecumenische initiatief betrokken. De gezamenlijke kerken binnen de Hof van Twente beheren één van de kraampjes tijdens de markt.

Mgr. Hoogenboom: "Het is veelbelovend dat er in deze complexe tijd altijd mensen opstaan die oog hebben voor diversiteit in alle geledingen van de bevolking in Nederland. Door deel uit te maken van de ontmoetingsmarkt van verschillende religies, groepen, culturen worden de grenzen van polarisatie doorbroken en ontstaat gesprek, leren van elkaar, gezien worden, bij elkaar horen. Dat alles onder het genot van een hapje en een drankje passend bij de cultuur en de religie van de betreffende groep."

De tweede prijs, een kunstwerk en 1.500 euro, ging naar 'De Boodschappenmand Almelo'. Dit project startte in 1994 als reactie op de schrijnende armoede in Almelo en is één van de voorgangers van de Voedselbank. De Boodschappenmand voorziet in directe hulp voor een periode van vier tot zes weken en werkt samen met vele organisaties. Mgr. Hoogenboom: "Dit is een initiatief van en voor mensen. Het is op een indrukwekkende manier door iemand uit de parochie gestart en later gegroeid naar een bestuur met vele vrijwilligers." Het project praktiseert het kringloopmodel als nieuwe vorm van diaconale economie en heeft "een grote impact op de mensen voor wie het bedoeld is," aldus mgr. Hoogenboom.

Voor de PublieksPrijs (1.500 euro en een kunstwerk) werden ruim 4.200 stemmen uitgebracht, ook deze prijs ging (met bijna 18 procent van de stemmen) naar 'De Boodschappenmand Almelo'.

Juryvoorzitter Hub Crijns memoreerde in zijn welkomstwoord dat Alphons Ariëns naar wie de prijs is vernoemd een priester was "die de katholieke sociale leer in praktijk bracht nog voordat de encycliciek 'Rerum novarum' over deze leer werd gepubliceerd. Ariëns richtte onder meer vele verenigingen op en is daarmee de 'founding father' van de katholieke zuil," aldus de juryvoorzitter. Crijns benadrukte ook dat alle 32 genomineerden "winnaars zijn door het diaconale werk dat zij verrichten."

Diocesaan diaconaal werker diaken Tom van Vilsteren hield een TED Talk getiteld 'Liefdevolle zorg met hart en ziel'. Aan de hand van zeven kernbegrippen hield hij een laagdrempelige theologische reflectie op de werkzaamheden van de genomineerden. Startpunt was de recente exhortatie 'Dilexi te' van paus Leo XIV. Van Vilsteren: "Paus Leo XIV had met het oog op de

uitreiking van de Ariëns Prijs geen beter moment voor zijn aansporing kunnen kiezen. Hij heeft het over 'onderkennen van armoede in al haar vormen': hoe kun je armoede onderkennen? Armoede die zich in de meerderheid van de gevallen achter de letterlijke maar ook achter de spreekwoordelijke voordeur voltrekt. Het is vaak niet direct zichtbaar. Bij Parochiële Caritas Instellingen is daarvoor het begrip toeleiding geïntroduceerd. Met andere woorden: hoe kom je erachter wie de minderbedeelden zijn en wat doe je om ze te bereiken?"

Van Vilsteren benadrukte dat het bij armoede niet alleen gaat over gebrek aan materiële middelen zoals gebrek aan geld, huisvesting, voedsel, kleding, toegang tot gezondheidszorg, maar ook over sociale uitsluiting, gebrek aan stem of rechten, culturele en geestelijke armoede. "Wat ons hier vandaag verbindt, is dat wij op verschillende manieren bijdragen aan armoedebestrijding."

"Als ik de genomineerde projecten probeer te duiden dan denk ik dat zij symbool staan voor het vertrouwen dat God voorziet in wat we nodig hebben, niet per se wat we willen, maar wat werkelijk noodzakelijk is," aldus Van Vilsteren. "U vult het vacuüm tussen het moment van de hulpvraag en het moment dat iemand weer verder kan of is doorgeleid naar hulpverlening. U zoekt altijd de best mogelijke oplossing. Genomineerde projecten leveren op geheel eigen wijze een bijdrage aan invulling van diaconie en caritas als kernopdracht van de Kerk. De door u gedragen projecten zijn een sacramenteel teken van liefdevolle zorg als tastbare uitdrukking van genade en solidariteit. Diaconie is op deze wijze ook caritas." Daarbij spelen diversiteit en inclusiviteit een belangrijke rol, aldus Van Vilsteren, zij zijn "wezenskenmerken van diaconie en caritas en worden niet gezien als een probleem, maar als een reflectie van de rijkdom en creativiteit van de Schepper. De diversiteit en inclusiviteit van de genomineerde projecten zijn een zegen voor de multiculturele samenleving die Nederland is. Die samenleving heeft als uitdaging te komen tot rechtvaardige omgang met medemensen, ongeacht afkomst of religie. Dat vraagt om waardering, dialoog, gerechtigheid en verzoening. U vervult daarin een voorbeeldfunctie."

Een ander programmaonderdeel waren interviews met vertegenwoordigers van genomineerde projecten. Dit gebeurde per drietal, met als gesprekstema één van de werken van barmhartigheid. De inhoud van de projecten kwam aan bod maar ook vragen als: wanneer is een project geslaagd? Zo kent het project 'Deelpakket Dalfsen' twee momenten van geslaagd zijn: "Als we de pakketten bezorgen en de blijdschap van de ontvangers zien en ten tweede het moment dat mensen laten weten dat onze pakketten niet meer nodig zijn: dan is het pas echt geslaagd," zo zei iemand namens dit project.

Ook 'vreemdelingen verwelkomen' was een thema waarover drie projecten werden bevraagd. Uit dit interview bleek duidelijk dat diaconie en caritas méér zijn dan alleen materiële armoedebestrijding. Zo vertelde Juul Brandsma over het project 'Huiskamer van de Wijk Oog in Al' in Utrecht. "Dit begon als een huiskamer voor vreemdelingen met ontmoetingen tussen wijkbewoners en AZC-bewoners." Van sjoelen en koffie drinken is het aanbod verbreed naar taalles door vrijwilligers, omdat daar behoefte aan was. "Taalles verlaagt de drempel voor mensen. We doen wel degelijk aan armoedebestrijding, want we vullen iets essentieels aan – in dit geval het vermogen te communiceren."

Een ander werk van barmhartigheid dat aan bod kwam was 'zieken en ouderen bezoeken' – dat kan door bij hen langs te gaan of door bijvoorbeeld zelfgemaakte kaarten te sturen (Zeist) of door maaltijden te organiseren voor eenzame mensen zoals 'De zevende hemel' in Barneveld doet. Ook 'vrede maken' (bijvoorbeeld hulpgoederen inzamelen voor Oekraïne of het herdenken van het slavernijverleden) en 'de naakten kleden' (zoals het warme jassen project in Deventer, Olst, Wijhe) werden aan de hand van projecten uitgediept en ingekleurd.

Kijk voor meer foto's van deze dag op: www.aartsbisdom.nl/fotoverslag-uitreiking-ariens-prijs-voor-diaconie-2025